

**ALMINNELIGE FORRETNINGSVILKÅR
FOR
HANDEL MED FINANSIELLE INSTRUMENTER MV. GJENNOM SPAREBANK 1
NORD-NORGE
FOR SPAREMARKEDET**

I KRAFT FRA NOVEMBER 2018

Basert på standard utarbeidet av Verdipapirforetakenes Forbund

Versjon - oktober 2018

Disse forretningsvilkår (**Forretningsvilkårene**) er basert på norsk lovgivning og lovgivning innen EU og EØS-området som verdipapirforetak er forpliktet til å følge. Vilrårene erstatter i sin helhet tidligere versjoner av forretningsvilkårene.

SpareBank 1 Nord-Norge (**Banken**) tilbyr investeringstjenester til sine Kunder gjennom Bankens verdipapirforetaksvirksomhet. Kundene deles inn i breddemarkedet, privatbank-kunder og formuende kunder (samlet betegnet som **Sparemarkedet**). I tillegg tilbys investeringstjenester gjennom verdipapirforetaksvirksomheten i SpareBank 1 Nord-Norge Markets. Disse Forretningsvilkårene gjelder for de investeringstjenester som tilbys til breddemarkedet, privatbank-kundene og formuende kunder. For de investeringstjenester som tilbys av SpareBank 1 Nord-Norge Markets gjelder egne forretningsvilkår.

SpareBank 1 Nord-Norges Kunder anses å ha vedtatt Forretningsvilkårene som bindende for seg når Kunden etter å ha signert Kundeavtale eller etter å ha mottatt vilrårene, inngir ordre, inngår avtaler, mottar investeringsrådgivning eller for øvrig benytter seg av de investeringstjenester som omhandles av disse Forretningsvilkårene.

1 KORT OM SPAREBANK 1 NORD-NORGE

1.1 Kontaktinformasjon

SpareBank 1 Nord-Norge
Organisasjonsnummer: 952 706 365
Postboks 6800 Langnes
9298 Tromsø
Telefon: 02244

1.2 Kommunikasjon med SpareBank 1 Nord-Norge

Kundens skriftlige henvendelser skal sendes pr. epost, brev, eller annen elektronisk kommunikasjon til den enhet i SpareBank 1 Nord-Norge eller kontaktperson som er rette mottaker. Dersom Kunden ikke vet hvem som er rette vedkommende for henvendelsen, må Kunden kontakte SpareBank 1 Nord-Norge ved å benytte kontaktinformasjon over.

Kunden kan i kommunikasjon med SpareBank 1 Nord-Norge benytte norsk eller engelsk.

1.3 Hvilke tjenester SpareBank 1 Nord-Norge har tillatelse til å yte

SpareBank 1 Nord-Norge har konsesjon som verdipapirforetak og kan tilby investeringstjenester og tilknyttede tjenester. Vi står under tilsyn av Finanstilsynet (www.finanstilsynet.no).

Vi er en del av SpareBank 1-samarbeidet, og gjør oppmerksom på at SpareBank 1 Nord-Norge yter ikke-uavhengig investeringsrådgivningen etter de betingelser som er oppstilt i lovgivningen. Deler av vår rådgivning tar derfor utgangspunkt i produkter som er tilrettelagt eller produsert av banker og andre selskaper innenfor nevnte samarbeid, og vi vil primært søke å finne egnede produkter innenfor dette produktspekteret. Våre investeringsråd vil derfor være basert på begrenset antall produkter og tilbydere. Vi gjør av den grunn oppmerksom på at det kan være flere produkter som kan fylle kundens investeringsbehov, og at vi ikke nødvendigvis vil presentere alle egnede produkter gjennom vår investeringsrådgivning. SpareBank 1 Nord-Norge har likevel en selektiv åpen arkitektur når det gjelder foretakets produktutvalg. Det vil si at vi har et bredt produktutvalg tilgjengelig for foretakets kunder.

Alle kunder som mottar investeringsråd fra oss, vil få tilbud om en periodisk egnethetsvurdering. Dette er en årlig oppfølging, som er ment å fange opp eventuelle endringer i kundens økonomiske situasjon som tilsier en endring av kundens produktportefølje.

SpareBank 1 Nord-Norges investeringstjenester og investeringsvirksomhet omfatter følgende konsesjonsbelagte tjenester:

1. Mottak og formidling av ordre på vegne av Kunde i forbindelse med et eller flere finansielle instrumenter,
2. utførelse av ordre på vegne av Kunde,
3. omsetning av finansielle instrumenter for egen regning,
5. investeringsrådgivning,
6. fulltegningsgaranti for finansielle instrumenter eller plassering av finansielle instrumenter med fulltegningsgaranti og
7. plassering av finansielle instrumenter der foretaket ikke avgir fulltegningsgaranti.

SpareBank 1 Nord-Norge vil også tilby følgende tilknyttede tjenester:

1. Oppbevaring og forvaltning av finansielle instrumenter,
2. kredittgivning,
3. rådgivning med hensyn til foretaks kapitalstruktur, industriell strategi og beslektede spørsmål, samt rådgivning og tjenester i forbindelse med fusjoner og oppkjøp av foretak,
4. tjenester i tilknytning til valutavirksomhet når dette skjer i forbindelse med ytelse av investeringstjenester,
5. utarbeidelse og formidling av investeringsanbefalinger, finansielle analyser og andre former for generelle anbefalinger vedrørende transaksjoner i finansielle instrumenter,
6. tjenester tilknyttet fulltegningsgaranti,

Av de ovennevnte tjenester vil følgende tjenester tilbys av verdipapirvirksomheten for Sparemarkedet i SpareBank 1 Nord-Norge:

- Mottak og formidling av ordrer på vegne av Kunde i forbindelse med et eller flere finansielle instrumenter (ordreformidling) og
- investeringsrådgivning.

1.4 Tilsynsmyndighet

SpareBank 1 Nord-Norge står under tilsyn av Finanstilsynet. (Org.nr: 984851006). Adresse: Revierstredet 3, 0151 Oslo.

www.finanstilsynet.no

2 HVA FORRETNINGSVILKÅRENE GJELDER

Forretningsvilkårene gjelder for ordreformidling og investeringsrådgivning, samt slike tjenester vedrørende transaksjoner i instrumenter beslektet med finansielle instrumenter. Der Kunden har behov for andre finansielle investeringstjenester enn de nevnte, vil det skje en henvisning til andre forretningsområder i SpareBank 1 Nord-Norge-konsernet. Det finnes særskilte vilkår for investeringstjenester som utøves i andre deler av konsernet, herunder SpareBank 1 Nord-Norge Markets.

Forretningsvilkårene gjelder i tillegg til eventuelle særskilte avtaler som inngås mellom SpareBank 1 Nord-Norge og Kunden. Ved eventuell motstrid mellom avtaler og Forretningsvilkår skal avtalene ha forrang.

SpareBank 1 Nord-Norge er i tillegg forpliktet til å følge regler for god forretningsskikk fastsatt for de enkelte markeder, herunder etiske normer fastsatt av Verdipapirforetakenes Forbund. De etiske normer og behandlingsreglene for klagesaker i henhold til disse finnes på www.vpff.no.

3 INTERESSEKONFLIKTER

SpareBank 1 Nord-Norge er forpliktet som verdipapirforetak å treffe egnede forholdsregler for å unngå at det oppstår interessekonflikter mellom SpareBank 1 Nord-Norge og Kunder; og Kunder i mellom, herunder konflikter som følge av vederlag fra andre enn Kunden eller av verdipapirforetakets godtgjørelsesordninger.

SpareBank 1 Nord-Norge har retningslinjer for å håndtere og forebygge interessekonflikter. Retningslinjenes formål er å sikre at virksomhetsområdene i SpareBank 1 Nord-Norge opererer uavhengig av hverandre slik at Kundens interesse ivaretas på en betryggende måte. Dersom tiltakene etter lovgivningen med forskrifter ikke med rimelig sikkerhet hindrer risikoen for at Kundens interesser blir skadelidende, skal SpareBank 1 Nord-Norge tydelig opplyse Kunden om mulige interessekonflikter, og om de tiltakene som er truffet for å redusere denne risikoen. SpareBank 1 Nord-Norge kan ikke yte investeringstjenester eller tilleggstjenester overfor Kunden før Kunden har fått slike opplysninger.

Organisering i SpareBank 1 Nord-Norge, samt de særskilte taushetspliktbestemmelser som gjelder, kan medføre at ansatte i SpareBank 1 Nord-Norge som har kontakt med Kunden ikke kjenner til eller kan være forhindret fra å benytte informasjon som foreligger i SpareBank 1 Nord-Norge selv om informasjonen kan være relevant for Kundens investeringsbeslutninger. I enkelte tilfeller vil Kundens kontaktperson(er) i vedkommende forretningsområde ikke ha anledning til å utøve rådgivning med hensyn til bestemte investeringer.

4 LYDOPPTAK OG DOKUMENTASJON

Kundesenteret og enkelte andre forretningsområder i SpareBank 1 Nord-Norge foretar lovpålagt lydopptak av telefonsamtaler/nettmøter i tilknytning til ytelse av investeringstjenester.

Lydopptak med den enkelte Kunde vil kunne gjenfinnes ved søk på blant annet tidspunkt for samtalen, inngående og utgående telefonnummer og ansatte hos SpareBank 1 Nord-Norge som deltok i samtalen. Lydopptak vil bli oppbevart av SpareBank 1 Nord-Norge i en periode som

samsvarer med gjeldende lovgivning beregnet fra opptaksdag, og vil normalt bli slettet etter utløpet av den pålagte oppbevaringstiden.

I tillegg utarbeides referat av kommunikasjon som ikke skjer per telefon/nettmøter. Slike referat vil være tilgjengelig for kunden på anmodning.

SpareBank 1 Nord-Norge kan bli pålagt å utlevere lydopptak til offentlig myndighet og andre som kan kreve dette i medhold av lov. I tillegg vil lydopptak kunne bli utlevert til Verdipapirforetakenes Forbunds Etisk Råd eller Finansklagenemda, blant annet i forbindelse med behandling av klagesaker for Kunden. SpareBank 1 Nord-Norge vil på etterspørsel fra Kunden gjøre lydopptak og annen dokumentasjon tilgjengelig for Kunden. Kunden kan få nærmere informasjon om fremgangsmåte ved å ta kontakt med SpareBank 1 Nord-Norge.

5 KUNDEKLASSIFISERING

SpareBank 1 Nord-Norge har i henhold til lovgivningen plikt til å klassifisere sine Kunder i kundekategorier, henholdsvis ikke-profesjonelle kunder, profesjonelle kunder og kvalifiserte motparter. Det er gitt bestemmelser i lovgivningen om hvordan kategoriseringen skal skje. SpareBank 1 Nord-Norge vil informere alle kunder om i hvilken kategori de er klassifisert.

Klassifiseringen har betydning for omfanget av kundebeskyttelsen. Det stilles større krav til blant annet informasjon og rapportering til kunder klassifisert som ikke-profesjonelle enn til kunder klassifisert som profesjonelle. Videre har SpareBank 1 Nord-Norge i henhold til lovgivningen plikt til å innhente opplysninger om kunden for å vurdere om tjenesten eller det aktuelle finansielle instrumentet/produktet er egnet eller hensiktsmessig for kunden, henholdsvis egnethetstest og hensiktsmessighetstest. Klassifiseringen har betydning for omfanget av disse testene samt for vurderingen av hva som vil utgjøre «beste utførelse» ved gjennomføring av handler for kunden.

Kunder klassifisert som profesjonelle anses likevel for å ha særlige forutsetninger for selv å vurdere de enkelte markeder, investeringsalternativ, handler og den rådgivning SpareBank 1 Nord-Norge yter. Profesjonelle kunder kan ikke påberope seg særskilte regler og vilkår som er fastsatt for å beskytte den ikke-profesjonelle kunde.

Kunden kan be SpareBank 1 Nord-Norge om å endre kundeklassifiseringen. For profesjonelle kunder som ønsker å bli behandlet som ikke-profesjonelle kunder må SpareBank 1 Nord-Norge samtykke i dette og avtale om dette må inngås mellom partene. Ikke-profesjonelle kunder som ønsker å bli klassifisert som profesjonelle kunder må oppfylle vilkår som er fastsatt i lovgivningen. Nærmere informasjon om fremgangsmåten ved omklassifisering, vilkår og om konsekvensene av omklassifisering kan fås ved henvendelse til SpareBank 1 Nord-Norge og er også tilgjengelige på www.snn.no.

6 KUNDENS ANSVAR FOR OPPLYSNINGER GITT SPAREBANK 1 NORD-NORGE

For å oppfylle kravene til å «kjenne sine kunder» etter hvitvaskingsregelverket, regelverket i verdipapirhandellovgivningen om å foreta egnethets- og hensiktsmessighetstest har SpareBank 1 Nord-Norge plikt til å innhente og vedlikeholde en rekke opplysninger om Kunden. Innhenting av Kundeopplysninger gjøres også for å oppfylle kravene til informasjon som kreves for transaksjonsrapportering og FATCA- (Foreign Account Tax Compliance Act) og CRS-rapportering (Common Reporting Standard) i henhold til internasjonale avtaler Norge er bundet av.

Kunden må ved etablering av forretningsforholdet meddele SpareBank 1 Nord-Norge personnummer/organisasjonsnummer/LEI, adresse, skatteland, telefonnummer, eventuelle elektroniske adresser, eiere eller reelle rettighetshavere til juridiske personer, samt personer med ordrefullmakt. Fysiske personer skal oppgi sitt eller sine statsborgerskap. Kunden skal oppgi penge- eller bankkontoer og verdipapirkontoer i VPS eller annet tilsvarende register. Eventuelle endringer i opplysningene skal straks meddeles SpareBank 1 Nord-Norge skriftlig.

Kunden forplikter seg videre til å gi SpareBank 1 Nord-Norge fyllestgjørende og korrekte opplysninger om egen finansiell stilling, investeringserfaring og investeringsmål som er relevant for de ønskede tjenester og finansielle instrumenter. Slik informasjon er nødvendig for at SpareBank 1 Nord-Norge skal kunne handle i Kundens beste interesse og gi råd om hvilke finansielle instrumenter det er egnet for Kunden å erverve, avhende eller fortsette å eie. Ved ytelse av investeringsrådgivning skal Kunden motta egnethetserklæring fra SpareBank 1 Nord-Norge.

Kunden forplikter seg også til å informere SpareBank 1 Nord-Norge dersom det skjer (vesentlige) endringer i opplysninger som gitt tidligere. Kunden er innforstått med at SpareBank 1 Nord-Norge har rett til å foreta egne undersøkelser for å forsikre seg om at innhentede opplysninger er pålitelige. SpareBank 1 Nord-Norge er berettiget til å legge opplysningene gitt av Kunden til grunn for sin vurdering av om tjenesten eller det finansielle instrumentet er egnet eller hensiktsmessig for Kunden.

Videre er Kunden innforstått med at dersom SpareBank 1 Nord-Norge ikke gis tilstrekkelige opplysninger, vil SpareBank 1 Nord-Norge ikke kunne avgjøre om tjenesten eller det finansielle instrumentet er hensiktsmessig eller egnet for Kunden. Ved investeringsrådgivning eller aktiv forvaltning vil Kunden da bli informert om at den aktuelle tjenesten ikke kan ytes. Når det gjelder de øvrige investeringstjenestene, vil Kunden i slike tilfeller bli informert om at opplysningene gitt SpareBank 1 Nord-Norge er utilstrekkelige og at tjenesten eller det finansielle instrumentet da er å betrakte som uhensiktsmessig. Dersom Kunden på tross av slik advarsel fortsatt ønsker tjenesten eller det finansielle instrumentet, vil den likevel kunne bli gjennomført. Manglende eller ufullstendige opplysninger vil derved kunne redusere den investorbekyttelse Kunden ellers er berettiget til.

7 RISIKO

Kunden er innforstått med at investeringer i og handel med finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter er forbundet med risiko for tap. Verdien av de finansielle instrumenter avhenger blant annet av svingninger i finansmarkedene, og kan øke eller reduseres i verdi. Historisk verdiutvikling og avkastning kan ikke benyttes som pålitelig indikator på fremtidig utvikling og avkastning på finansielle instrumenter.

Finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter kan ha ulik likviditetsgrad. For de mest likvide finansielle instrumenter er det sannsynlig at man kan omsette instrumentet uten særlig påvirkning på kursen, mens det motsatte kan være tilfelle for mindre likvide finansielle instrumenter. For enkelte instrumenter kan omsetning være krevende å få gjennomført. For mer detaljert informasjon om egenskaper knyttet til de ulike finansielle instrumenter samt til den risiko som er knyttet til handel med ulike finansielle instrumenter vises det til informasjon på www.snn.no. Kunden må selv evaluere risikoen forbundet med det aktuelle instrument og markedet.

Kunden bør avstå fra å foreta investeringer i og handel med finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter dersom Kunden selv ikke er innforstått med den risiko som er forbundet med slik investering eller handel. Kunden oppfordres til å søke råd hos SpareBank 1 Nord-Norge og

andre relevante rådgivere og, etter behov, søke utfyllende informasjon i markedet før Kunden tar sin beslutning.

Alle handler Kunden gjennomfører etter at det er innhentet råd fra SpareBank 1 Nord-Norge skjer på Kundens eget ansvar og etter Kundens eget skjønn og avgjørelse. SpareBank 1 Nord-Norge påtar seg under enhver omstendighet intet ansvar dersom Kunden helt eller delvis fraviker de råd foretaket har gitt. SpareBank 1 Nord-Norge garanterer ikke for noe bestemt utfall av en Kundes handel.

Kort om egenskaper til verdipapirfond

Et verdipapirfond er en «portefølje» av ulike finansielle instrumenter, eksempelvis i aksjer og/eller obligasjoner. Fondet eies av alle som sparer i fondet, *andelseierne*, og forvaltes av et *forvaltningsselskap*. Det finnes ulike slags verdipapirfond med ulike investeringsstrategi og risikoprofil.

Andelseierne får det antall andeler i fondet som tilsvarer andelen av den investerte kapital i forhold til fondets totale kapital. Andelene kan kjøpes og løses inn (selges) hos forvaltningsselskapet. Andelenes aktuelle verdi beregnes daglig av forvaltningsselskapet og baseres på kursutviklingen av de finansielle instrumenter som fondet har investert i.

En av ideene med et aksjefond er å plassere i flere ulike aksjer og andre finansielle instrumenter. Dette medfører at risikoen for andelseierne reduseres i forhold til risikoen for de aksjeeierne som plasserer bare i en eller i ett fåtall aksjer. Andelseierne slipper å velge ut, kjøpe og selge samt overvåke aksjene og drive annet forvaltningsarbeid rundt dette. For mer informasjon om verdipapirfond, se www.vff.no.

Nedenfor følger en kort beskrivelse av de mest vanlige verdipapirfond:

- **Aksjefond** - et verdipapirfond som normalt skal investere minst 80 prosent av fondets forvaltningskapital i aksjer (eller andre egenkapitalinstrumenter) og som normalt ikke skal investere i rentebærende papirer.
- **Rentefond** - et verdipapirfond som skal plassere midler i rentebærende instrumenter. Rentefondene deles inn i obligasjonsfond og pengemarkedsfond.
- **Kombinasjonsfond** - et verdipapirfond som ikke defineres som et rent aksjefond eller rentefond. Et kombinasjonsfond kan ha en tilnærmet fast vekt av aksjer eller rentepapirer, men andelen kan også endres i løpet av fondets levetid.
- **Indeksfond** – er et passivt forvaltet verdipapirfond som forsøker å gjenspeile sammensetningen av aksjer og dermed også avkastningen til den utvalgte referanseindeksen. Et eksempel på en slik indeks kan være hovedindeksen for Oslo Børs (OSEBX). Blant annet fordi indeksfondet ikke har forvaltere som prøver å slå børsindeksen, er kostnadene lavere enn for aktivt forvaltede fond.
- **Fond-i-fond** - et verdipapirfond som investerer sine midler i ett (eller eventuelt flere) underliggende verdipapirfond.
- **Spesialfond** - omfatter fond som ofte kalles hedgefond. Spesialfond forvaltes på en mer fleksibel måte enn alminnelige verdipapirfond. Spesialfond kan være fond med svært ulikt risiko- og beskyttelsesnivå. Dette kan innebære høy risikotaking. Spesialfond/hedgefond benytter gjerne investeringsteknikker som utstrakt bruk av derivater, shortsalg, lånefinansiering av investeringene og åpne valutaposisjoner. Andeler i spesialfond kan kun tilbys profesjonelle kunder. Dette innebærer at spesialfond verken kan markedsføres eller selges overfor ikke-profesjonelle kunder, og at dette gjelder uavhengig av om initiativet kommer fra kunden eller foretaket. Spesialfond er under tilsyn av Finanstilsynet. Utenlandske hedgefond kan etter tillatelse av Finanstilsynet markedsføres i Norge overfor profesjonelle kunder.

8 RETNINGSLINJER FOR ORDREFORMIDLING

SpareBank 1 Nord-Norge tilbyr investeringstjenester til sine Kunder gjennom bankens verdipapirforetaksvirksomhet i Sparemarkedet, samt gjennom verdipapirforetaksvirksomheten i SpareBank 1 Nord-Norge Markets. Disse Forretningsvilkårene gjelder, som nevnt, for de investeringstjenester som tilbys for Sparemarkedet og investeringstjenester er for tiden begrenset til formidling av engangstegninger og spareavtaler i verdipapirfond og videreformidling av investeringstjenester knyttet til aktiv forvaltning på vegne av SpareBank 1 Nord-Norges samarbeidspartner SpareBank 1 Kapitalforvaltning AS. Ved formidling av engangstegninger og spareavtaler gjelder SpareBank 1 Verdipapirservice AS' *Retningslinjer for ordreutførelse og –allokering*, som er tilgjengelig på www.snn.no.

For utførelse av ordre i andre finansielle instrumenter gjelder SpareBank 1 Nord-Norge Markets' Retningslinjer for beste resultat ved ordreutførelse, som er tilgjengelig på www.snn.no/markets.

Ordre fra Kunden kan inngis muntlig, skriftlig eller elektronisk. Det vil kunne gjelde begrensninger for inngivelse av ordre via elektroniske kommunikasjonskanaler. Nærmere informasjon om dette fås ved henvendelse til SpareBank 1 Nord-Norge. Ordren er bindende for Kunden når ordren har kommet frem til SpareBank 1 Nord-Norge med mindre annet er særskilt avtalt. SpareBank 1 Nord-Norge har utarbeidet retningslinjer for ordreutførelse som blant annet angir i hvilke handelssystemer transaksjoner i ulike finansielle instrumenter skal gjennomføres. SpareBank 1 Nord-Norge har utarbeidet særlige retningslinjer for ordreformidling direkte til SpareBank 1 SpareBank 1 Nord-Norge Markets.

Ved tegning i verdipapirfond vil SpareBank 1 Nord-Norge formidle tegningen videre til relevant fondsforvaltningsselskap, alternativt til det foretak Kunden enten har inngått avtale om forvalterregistrering med, eller som Kunden vil inngå slik avtale med som følge av tegningen. Videre håndtering av tegningen vil i tilfelle skje fra relevant fondsforvaltningsselskap, eventuelt fra det selskap Kunden har inngått eller vil inngå avtale om forvalterregistrering med, i tråd med det aktuelle selskapets nærmere vilkår.

SpareBank 1 Nord-Norge er ikke forpliktet til å formidle ordrer som antas å kunne medføre brudd på offentligrettslige lover eller regler fastsatt for den eller de aktuelle markedsplasser. SpareBank 1 Nord-Norge vil søke å sikre Kundens best mulig betingelser ved utførelse av mottatte ordre innenfor oppdragsperiodens varighet.

9 RAPPORTERING TIL KUNDER

SpareBank 1 Nord-Norge vil ved sluttseddel/bekreftelse eller på annen måte straks rapportere til Kunden om de tjenester det har utført eller de avtaler som er inngått. I den grad det er relevant vil sluttseddel/bekreftelse omfatte opplysninger om omkostninger i forbindelse med den handel som er gjennomført for Kunden i henhold til rettsregler som gjelder for dette. Utover dette vil sluttseddel/bekreftelse inneholde informasjon i henhold til den til enhver tid gjeldende rett. Kunden vil i tillegg motta en halvårlig rapport som viser de finansielle instrumentenes resultater og de kostnader og gebyrer som er knyttet til dem.

SpareBank 1 Nord-Norge forbeholder seg rett til å korrigere åpenbare feil i sluttseddel eller annen bekreftelse. Slik korrigerings skal gjøres straks feilen blir oppdaget.

10 ANGRERETT

Det er ikke angrerett etter lovgivningen på de tjenester og handler i finansielle instrumenter som omfattes av disse Forretningsvilkårene.

11 HANDEL I UTLANDET, HERUNDER OPPBEVARING AV KUNDERS AKTIVA

For handel med og oppgjør av utenlandske finansielle instrumenter henvises til de handelsregler og oppgjørs- eller leveringsbetingelser som er fastsatt i det land eller av det regulerte markedet hvor de finansielle instrumenter er kjøpt eller solgt. Det vises for øvrig til den særskilte avtale som vil kunne inngås for denne type handel.

12 GODTGJØRELSE

Kunden vil før gjennomføring av en tjeneste motta nærmere informasjon om betalingsbetingelser og de totale kostnader Kunden skal betale for det enkelte finansielle instrumentet, investeringstjenesten eller tilknyttet tjeneste. Herunder skal det opplyses om provisjoner, gebyrer og alle skatter og avgifter som skal betales via SpareBank 1 Nord-Norge. Om kostnadene ikke kan angis presist, skal grunnlaget for beregningen opplyses. I tillegg skal det opplyses om det kan forekomme andre avgifter og/eller kostnader som ikke betales eller blir pålagt gjennom SpareBank 1 Nord-Norge. For nærmere informasjon om godtgjørelse i SpareBank 1 Nord-Norge, se www.snn.no.

13 ANSVAR OG ANSVARSRITAK

SpareBank 1 Nord-Norge er ansvarlig overfor Kunden for oppfyllelse av kjøp eller salg det har sluttet på vegne av eller med Kunden. Dette gjelder likevel ikke dersom Kunden på forhånd har godkjent den annen part som motpart i handelen.

SpareBank 1 Nord-Norge påtar seg intet ansvar for oppgjør dersom Kunden ikke stiller til disposisjon for SpareBank 1 Nord-Norge de avtalte midler og/eller finansielle instrumenter på eller før oppgjørsdag. SpareBank 1 Nord-Norge er heller ikke ansvarlig dersom en uegnet eller u hensiktsmessig tjeneste ytes som følge av at Kunden har gitt SpareBank 1 Nord-Norge ufullstendige eller uriktige opplysninger.

SpareBank 1 Nord-Norge påtar seg intet ansvar for indirekte skade eller tap som påføres Kunden som følge av at Kundens avtale(r) med tredjemann helt eller delvis faller bort eller ikke blir riktig oppfylt.

SpareBank 1 Nord-Norge eller dets ansatte er for øvrig ikke ansvarlig for Kundens tap så lenge SpareBank 1 Nord-Norge eller dets ansatte ved rådgivning eller gjennomføring av ordre eller oppdrag har oppfylt alminnelige krav til aktsomhet. For de tilfeller der SpareBank 1 Nord-Norge har benyttet kredittinstitusjoner, verdipapirforetak, oppgjørssentraler, forvaltere eller andre tilsvarende norske eller utenlandske medhjelpere, vil SpareBank 1 Nord-Norge eller dets ansatte kun være ansvarlig for disse medhjelperes handlinger eller unnlatelser dersom SpareBank 1 Nord-Norge ikke har oppfylt alminnelige krav til aktsomhet ved utvelgelsen av sine medhjelpere. Dersom medhjelpere som nevnt i forrige punktum er benyttet etter ordre eller krav fra Kunden påtar SpareBank 1 Nord-Norge seg intet ansvar for feil eller mislighold fra disse.

SpareBank 1 Nord-Norge er uansett ikke ansvarlig for skade eller tap som skyldes hindring eller andre forhold utenfor SpareBank 1 Nord-Norge kontroll, herunder strømbrudd, feil eller brudd i elektroniske databehandlingssystemer eller telenett mv., brann, vannskade, streik, lovendringer,

myndighetenes pålegg eller lignende omstendigheter.

14 SIKKERHETSSTILLELSE

SpareBank 1 Nord-Norge er medlem av Verdipapirforetakenes sikringsfond i samsvar med gjeldende lovgivning.

Sikringsfondet skal gi dekning for krav som skyldes dets medlemmers manglende evne til å tilbakebetale penger eller levere tilbake finansielle instrumenter som oppbevares, administreres og forvaltes av medlemmene i forbindelse med utøvelse av investeringstjenester og/eller visse tilleggstjenester. Dekning ytes med inntil kr 200.000 per Kunde.

Sikkerheten dekker ikke krav som stammer fra transaksjoner omfattet av rettskraftig straffedom om hvitvasking av penger eller Kunder som har ansvar for eller har dratt fordel av forhold som vedrører SpareBank 1 Nord-Norge, når slike forhold har forårsaket SpareBank 1 Nord-Norge økonomiske vanskeligheter eller bidratt til en forverring av SpareBank 1 Nord-Norge økonomiske situasjon. Sikkerheten dekker heller ikke krav fra finansinstitusjoner, kredittinstitusjoner, forsikringselskaper verdipapirforetak, verdipapirfond og andre foretak for kollektiv forvaltning, pensjonskasser og pensjonsfond, samt fra eventuelle konsernselskaper til SpareBank 1 Nord-Norge.

15 TILTAK MOT HVITVASKING, FINANSIERING AV TERRORISME OG SANKSJONER

Ved etablering av Kundeforhold skal SpareBank 1 Nord-Norge gjennomføre lovpålagte Kundetiltak. Dette innebærer at Kunden må dokumentere sin identitet gjennom legitimasjonskontroll, angi eiere eller reelle rettighetshavere dersom Kunden er en juridisk person, og eventuelle fullmakts- eller representasjonsforhold. Informasjon om midlenes opprinnelse og Kundeforholdets formål og tilsiktet art skal også oppgis. Eksisterende Kundeforhold skal følges opp av SpareBank 1 Nord-Norge så lenge Kundeforholdet løper. Dette innbefatter innhenting av informasjon og dokumentasjon ved endring i overnevnte opplysninger, eller ved behov. Etterspurt informasjon og dokumentasjon er nødvendig for at SpareBank 1 Nord-Norge til enhver tid skal kunne oppfylle sine plikter i henhold til lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv. (hvitvaskingsloven).

Kunden plikter å holde SpareBank 1 Nord-Norge til enhver tid orientert om endringer i overnevnte opplysninger, og er kjent med at SpareBank 1 Nord-Norge er eller kan være forpliktet til å gi offentlige myndigheter alle relevante opplysninger knyttet til Kundeforholdet eller enkelttransaksjoner. Dette kan skje uten at Kunden opplyses om at slike opplysninger er gitt. SpareBank 1 Nord-Norge plikter å etterleve sanksjoner vedtatt i lover og reguleringer. Dette forhindrer SpareBank 1 Nord-Norge å etablere eller opprettholde Kundeforhold til fysiske eller juridiske personer som er sanksjonerte, eller som samarbeider med sanksjonerte fysiske eller juridiske personer.

I henhold til gjeldende hvitvaskingslov skal ikke SpareBank 1 Nord-Norge etablere Kundeforhold eller utføre transaksjoner hvor krav til Kundetiltak ikke kan ivaretas. Etablerte Kundeforhold skal avvikles dersom fortsettelse av Kundeforholdet medfører risiko for transaksjoner med tilknytning til utbytte av straffbare handlinger eller forhold som rammes av straffeloven §§ 131–136a.

SpareBank 1 Nord-Norge skal ikke tilby produkter og tjenester til juridiske eller fysiske personer involvert i korrupsjon eller bestikkelser, eller som har forretningsforbindelser som er involvert i slike

aktiviteter. Dersom slike aktiviteter blir identifisert etter etablering, vil Kundeforholdet vurderes avsluttet.

16 OPPLYSNINGSPLIKT OVERFOR MYNDIGHETER, KLAGEORGAN OG ANDRE

Forretningsområdene vil uaktet gi lovbestemt taushetspliktig informasjon om Kunden, Kundens transaksjoner, innstående på klientkonto og annet til de myndighetsorganer som måtte kreve dette i medhold av gjeldende rett.

Kunden anses å ha samtykket i at opplysninger som er undergitt taushetsplikt også kan gis til dem som måtte kreve dette i medhold av lov, forskrift eller andre regler fastsatt for disse organer. Likeledes anses Kunden å ha samtykket i at slike opplysninger kan meddeles Verdipapirforetakenes Forbunds Etiske Råd eller Finansklagenemnda der dette er påkrevet for behandlingen av klagesaker.

17 ENDRINGER

SpareBank 1 Nord-Norge forbeholder seg rett til å endre Forretningsvilkårene. Vesentlige endringer får virkning fra det tidspunkt de skriftlig er meddelt Kunden. Kunden anses å ha akseptert å motta melding om endringer per epost dersom Kunden har oppgitt epost adresse til SpareBank 1 Nord-Norge. Andre endringer trer i kraft fra det tidspunktet de er publisert på SpareBank 1 Nord-Norges internettside. Endringer vil ikke ha virkning for ordrer, handel, transaksjoner mv. som er inngitt eller gjennomført før tidspunktet for meddelelsen av endringene.

18 TOLKNING

I tilfelle motstrid med lovgivning som kan fravikes ved avtale, skal Forretningsvilkårene ha forrang.

I tilfeller der det henvises til lovgivning, andre regler eller disse vilkår, skal dette forstås slik disse lover, regler og vilkår til enhver tid gjelder.

19 KUNDEKLAGER

Kunden kan inngi klage til SpareBank 1 Nord-Norge. Det bør klart fremgå at det dreier seg om en klage. SpareBank 1 Nord-Norges retningslinjer for behandling av Kundeklager er tilgjengelige på www.snn.no.

Dersom Kunden ikke er tilfreds med klagebehandlingen hos SpareBank 1 Nord-Norge, kan Kunden bringe klagen inn for Verdipapirforetakenes Forbunds Etiske Råd i samsvar med de etiske normer og behandlingsreglene for saker i henhold til de etiske normer. Klagen kan alternativt bringes inn for Finansklagenemnda dersom Finansklagenemnda behandler denne typen klager. SpareBank 1 Nord-Norge kan gi nærmere informasjon om klagebehandlingen for de enkelte produkter.

Utenlandske Kunder, herunder nordmenn hjemmehørende i utlandet, som kan påberope seg lover eller regler som gir beskyttelse mot rettsforfølgelse fra SpareBank 1 Nord-Norge i relasjon til sine forpliktelser overfor SpareBank 1 Nord-Norge, fraskriver seg denne rett så langt dette ikke er i direkte strid med de aktuelle lover eller regler.

20 VERNETING, LOVVÅLG OG TVISTELØSNING

Tvister i forholdet mellom Kunden og SpareBank 1 Nord-Norge, herunder tvister som står i forbindelse med Forretningsvilkårene skal løses etter norsk rett med Nord-Troms tingrett som (ikke-eksklusivt) verneting. Kunder med utenlandsk verneting fraskriver seg enhver eventuell rett til å motsette seg at søksmål som har tilknytning til disse forretningsvilkår fremmes for Nord-Troms tingrett. Kunder med verneting i utlandet kan, uavhengig av overnevnte, saksøkes av SpareBank 1 Nord-Norge ved slikt verneting dersom SpareBank 1 Nord-Norge ønsker dette.

21 BEHANDLING AV PERSONOPPLYSNINGER

SpareBank 1 Nord-Norge ved leder for forretningsområdene er behandlingsansvarlig for personopplysninger.

Personopplysninger vil bli behandlet i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Formålet med behandlingen av personopplysninger er gjennomføring av de avtaler som inngås mellom SpareBank 1 Nord-Norge og Kunden, administrasjon, fakturering/oppgjør samt markedsføring av investeringsprodukter og -tjenester.

Personopplysninger kan ved lovbestemt opplysningsplikt bli utlevert til offentlige myndigheter. Dette gjelder også ved myndighetsrapportering av transaksjoner i samsvarer med gjeldende regler. Kunden kan be om informasjon om hvilken behandling SpareBank 1 Nord-Norge foretar, og hvilke opplysninger som er registrert. Kunden kan kreve retting av uriktige eller mangelfulle opplysninger, samt kreve sletting av opplysninger når formålet med behandlingen er gjennomført og opplysningene ikke kan brukes/arkiveres til annet formål.